

5. GAIA: NEGOZIO-KONBINAZIOA

5.1 NEGOZIO-KONBINAZIOAK: KONTZEPTUA ETA MOTAK

- ✓ **Negozio-konbinazioak:** Enpresa batek beste sozietate/negozio baten/batzuen kontrola lortzeko burutzen duen eragiketa da.
- ✓ **Negozia:** Etekina, kostu txikiagoak edo bestelako irabazi ekonomikoak lortzeko asmoarekin zuzentzen eta kudeatzen den unitate ekonomiko bat osatzen duten ondare-elementuen multzoa da.
- ✓ **Kontrola:** Negozio baten finantza eta ustiapeneko politikak kudeatzeko ahalmena, irabazi ekonomikoak lortzeko xedearekin.
- ✓ **Negozio-konbinazioak motak, erabilitako izaera juridikoaren arabera:**
 - a) Bat-egitea
 - b) Zatitzea
 - c) Enpresa baten ondare-elementu guztiak eskuratzea, edo negozioa osatzen dutenak
 - d) Enpresa baten akzioak edo kapital-partaidetzak eskuratzea
 - e) Beste eragiketa edo gertaera batzuk, non enpresa batek sozietate baten kontrola lortzen duen inolako inbertsiorik egin gabe, aurrez sozietate horren kapitalean partaidetza izan edo ez izan arren.

5.2.- URTEKO KONTU INDIBIDUALETAN ERABILTZEKO KONTABILITATE-IRIZPIDEAK

KPOko 19. Balioespen-arauaren arabera:

Negozio-Konbinazio Mota	Balioespen irizpidea
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bat-egitea (fusioa) ➤ Zatitzea ➤ Ondare-elementuen eskuratzea 	ESKURATZE-METODOA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Akzioen eskuratzea ➤ Bestelako eragiketak 	KPOko 21. araua: "Taldeko enpresen arteko eragiketak"

5.2.1. Eskuratze-metodoa: Faseak

Eskuratze-metodoak esan nahi du enpresa eskuratzailleak, eskuratze-datan, negozio-konbinazioan eskuratutako aktiboak eta onartutako pasiboak kontabilizatuko dituela, eta halaber, halakorik dagoenean, aktibo eta pasibo horien balioaren eta negozio-konbinazioaren kostuaren arteko diferentzia, hau da, sortutako merkataritza-fondoa edo diferentzia negatiboa ere kontabilizatuko dituela.

Eskuratze-metodoaren faseak honakoak dira:

1. Enpresa eskuratzaillea identifikatzea;
2. Eskuratze-data zehaztea;
3. Negozio-konbinazioaren kostua kuantifikatzea;

4. Eskuratutako aktibo identifikagarriak eta onartutako pasiboak balioestea; eta
5. Merkataritza-fondoaren edo diferentzia negatiboaren zenbatekoa zehaztea.

5.2.2- Enpresa eskuratzaileria

Enpresa eskuratzaileria nor den jakitea funtsezkoa da, honek ez duelako ez gainbaliorik ez minusbaliorik kontabilizatzen, berari dagozkion ondasun-elementuak kontabilitate-balioan balioetsita geratzen direlako.

Definizioa: eskuratutako negozioaren/negozioen kontrola lortzen duena.

Enpresa eskuratzaileria identifikatzeko, errealitate ekonomikoa hartuko da kontuan, eta ez bakarrik negozio-konbinazioaren izaera juridikoa.

Arau orokor bezala, **eskuratutako negozioaren edo negozioen truke kontraprestazio bat ematen duena izango da enpresa eskuratzaileria**. Hala ere, kontrola benetan lortzen duen enpresa zein den zehazteko, irizpide gehigarri hauek ere kontuan hartuko dira, besteak beste:

- a) Boto-eskubide gehienak enpresa bateko bazkideek jasotzen dituzten;
- b) Negozio konbinatuaren administrazio-kontseiluko kideak hautatzeko, eteteko edota izendatzeko ahalmena sozietate baten esku geratzen den;
- c) Negozio konbinatuaren zuzendaritza-taldea izendatzeko ahalmena sozietate baten esku geratzen den;
- d) Eragiketan parte hartzen duen negozioetako/enpresetako baten arrazoizko balioa besteena baino nabarmenki handiagoa den (arrazoizko baliorik handiena duena izango da, normalean, enpresa eskuratzaileria izango da), eta
- e) Konbinatzen diren elkarteen finantza-tresnen arrazoizko balioaren gaineko prima bat ordaintzen den (normalean, prima ordaintzen duen sozietatea eskuratzaileria izaten da).

Negozio-konbinazioan bi enpresa/ negozio baino gehiagok parte hartzen badu, beste faktore batzuk hartuko dira kontuan, hala nola, zein izan den konbinazioa egiten hasi den enpresa, edota konbinatzen diren enpresaren/negozioaren aktiboak, sarrerak edo emaitzak besteenak baino nabarmenki handiagoak diren.

Irizpide hauek aztertzearen ondorioz gerta liteke, benetako enpresa eskuratzaileria eskuratu izan den negozioa izatea. Balioespen-araudian, eragiketa mota hauek alderantzizko eskuratzaileria deitzen dira eta urteko kontu bateratuak egiteko bertan ezarritako irizpideak aplikatu behar dira.

1- Adibidea:

YY elkarteak ZZ enpresa xurgatzen du. Bi sozietateen artean ez dago inolako harremanik eta fusio-hitzarmenak ez du ezer aipatzen elkarte berriaren zuzendaritzaz. Bakoitzaren datuak hauek dira (Balantze laburtuak):

	YY Elkarteak		ZZ Elkarteak	
	Kont.balioa	Arraz.balioa	KB	AB
Aktiboa	7	30	35	40
Pasiboa	5	5	20	20
Ondare Garbia	2	25	15	20

Nor da sozietate eskuratzailerak? Arrazoitu erantzuna.

2- Adibidea:

YY elkarteak ZZ enpresa xurgatzen du. Bi sozietateen artean ez dago inolako harremanik eta fusio-hitzarmenaren arabera, ZZ elkarteak bere gain hartuko du enpresa berriaren zuzendaritza. Bakoitzaren datuak hauek dira (Balantze laburtuak):

	YY Elkarteak		ZZ Elkarteak	
	Kont.balioa	Arraz.balioa	KB	AB
Aktiboa	7	30	35	45
Pasiboa	5	5	20	20
Ondare Garbia	2	25	15	25

Nor da sozietate eskuratzailerak? Arrazoitu erantzuna.

3- Adibidea:

LL, MM eta NN sozietateek bat egiten dute. Hiru sozietateen artean ez dago inolako harremanik eta fusio-hitzarmenak ez du ezer aipatzen elkarte berriaren zuzendaritzaz. Hiru elkarten sarreraren eta emaitzen kopurua parekoa da eta bakoitzaren datuak hauek dira (Balantze laburtuak):

	LL Sozietatea		MM Sozietatea		NN Sozietatea	
	Kont.balioa	Arraz.balioa	Kont.balioa	Arraz.balioa	Kont.balioa	Arraz.balioa
Aktiboa	20	25	18	26	22	24
Pasiboa	6	6	6	6	5	5
Ondare Garbia	14	19	12	20	17	19

Nor da sozietate eskuratzailerak? Arrazoitu erantzuna.

5.2.3 Eskuratze-data

Definizioa: Enpresa eskuratzailerak eskuratutako negozioaren/ negozioen kontrola lortzen duen data.

Data honetatik aurrera, enpresa eskuratzailerak bateratutako aktiboak, pasiboak, sarrerak eta gastuak kontabilizatuko ditu.

Bat-egite eta zatitzetan, oro har, negozio-konbinazioaren eragiketa baieztatzen den bazkide batzar orokorraren (edo antzerako organoaren) data izango da eskuratze-data, baldin eta fusio/zatitzaerako proiektuak geroko kontrola hartzearen berariazko erabakirik ez bada adierazten.

5.2.4 Negozio-konbinazioaren kostua

Hauen batura izango da negozio-konbinazioaren kostua:

- A. Eskuratze-datan, eskuratutako negozioaren ordainetan emandako aktiboen, onartutako pasiboen eta jaulkitako ondare-tresnen arazoizko balioa.
- B. Etorkizuneko gertaeren edo baldintza jakin batzuk betetzearen arabera dagoen beste edozein ordainketa gehigarriaren arazoizko balioa, beti ere, ordainketa hori egitea probablea bada eta arazoizko balioa fidagarritasunez balioetsi ahal bada.

Zuzenean negozio-konbinazioari egotzi dakioken edozein kostu, hala nola, eragiketan parte hartzen duten legezko aholkulariei edo bestelako profesionali emandako lansariak, ez dira negozio-konbinazioaren kostuan barneratuko.

Inola ere ez dira sartuko, eskuratutako ondare-tresnen truke eman diren ondare-elementuekin edo pasibo finantzarioekin zerikusia duten jaulkipen gastuak. Hauek sozietate eskuratzaileraren erreserbetan kontabilizatuko dira, erreserbak murriztuz.

Oro har, eta balioespen fidagarriagoren bat egon ezik, negozio-konbinazio batean kontraprestazio bezala ematen diren jaulkitako ondare-tresnen edo pasibo finantzarioen arazoizko balioa prezio kotizatua izango da.

1- Adibidea:

XX enpresa eskuratzailerak YY elkarteak xurgatu du eta horretarako, 20.000 akzio jaulki ditu bakoitza 600 €tako arazoizko balioan. Aholkularien zenbatekoa 250.000€takoak izan da eta akzioen jaulkipen-gastuak, tributuak barneratuta, 310.000 €koak.

Zein da negozio-konbinazioaren kostua?

2- Adibidea:

BB elkarteak AA elkarteari negozio industrial batengatik ondorengo kopuruak ordaindu dizkio:

- Eskura ordaindua: 1.125.000€
- Ondorengo bi urtetan ordaintzeko: 650.000€ (eskuratze-datan egungo balioa: 583.000€)
- Aholkulariei ordaindutakoa: 75.000€

Zein da negozio-konbinazioaren kostua?

5.2.5 Eskuratutako aktiboen eta onartutako pasiboen balioespena

Arau orokorra: jasotako aktiboak eta onartutako pasiboak arrazoizko balioan balioetsiko dira, oro har, arrazoizko balioa fidagarritasunez neurtu ahal baldin bada behintzat.

Arau bereziak: KPOko 19. balioespen-arauaren 2.4 atala.

5.2.6 Merkataritza-fondoa edo Diferentzia negatiboa

- ✓ Emandako ordainaren Arrazoizko Balioa > Eskuratzearen balioa
= MERKATARITZA FONDOA (*ibilgetu ukiezinaren arauak aplikagarriak dira*)
- ✓ Emandako ordainaren Arrazoizko Balioa < Eskuratzearen balioa
= DIFERENTZIA NEGATIBOA (galdu-irabazien kontuan sarrera)

Adibidea:

JV elkarteak NP enpresa eskuratu du 10.000 u.m.ko zenbatekoan, banku-transferentzia bidez ordaintzeko. Aholkularien kostua 500 u.m.takoa da.

NP elkartearen aktiboen artean (guztirako balioa 30.000 u.m.) 1.000 u.m.tan balioetsitako elementu ukiezina agertzen da eta zaila da merkatu aktibo batean aktibo horren balioespena lortzea. Onartuko diren pasiboen zenbatekoa 18.000 u.m.koa da.

Kalkulatu MF edo BD sortzen den eta eragiketa kontabilizatu.

5.2.7 Ondorengo Balioespena

Negoio-konbinazioan eskuratutako aktiboen, onartutako pasiboen eta diferentziagatik sortu den merkataritza fondoaren/diferentzia negatiboaren ondorengo balioespena, Kontabilitate Plan Orokorren adierazitako irizpideen arabera egingo da.

5.3. FUSIOAK: KONTZEPTUA ETA AZALPENAK

5.3.1. Kontzeptua eta oinarritzko irizpideak

Enpresen *hazkundera* bi ikuspuntu ezberdinetatik azter daiteke:

- a) **Barnekoa**, hau da, enpresak berak sortutako baliabideak edota bazkideek ekarritako baliabideak erabiliz egindako hazkundera → *Prozesu motela*
- b) **Kanpoko**, hau da, enpresa kanpotik lortutako baliabideak erabiliz edo beste enpresa batzuekin sinatutako akordioekin egindako hazkundera → *Berehalako ondorioak dituen prozesua*

→

Nazioarteko merkatuetara zabaltzeko erabili izan den eragiketa bat, negozio ezberdinen arteko lotura edo konbinazioa da. Eragiketa hauek, enpresen arteko elkartasun arruntak izan daitezke, zeinetan elkartutako sozietateek izaera juridikoa mantentzen duten.

Eragiketa hauen artean garrantzitsuenak **bat-egiteak** eta **enpresa-taldeak osatzea** dira, eta gai honetan bat-egiteetan murgilduko gara.

Bat-egitea (fusioa): Merkataritza-sozietate bik edo gehiagok euren ondareak nahastu egiten dituzte elkarre bakar batean, bazkide guztiak ere bateratu egiten dituztelarik. Guzti hau, izaera juridiko bakar batean.

Bat-egitearen ezaugarriak:

- Elkarreterako bat, gutxienez, desagertu egiten da
- Sozietate baten ondare guztia beste elkarre batera eskualdatzen da
- Bazkideei akzio berriak jaulkiz ordaintzen zaie

Bat-egitearen zergatiak:

- ✓ Bat-egiteek **hazkundearen sinergiak** dituzte helburu:
 - Ekoizpenaren, banaketaren, merkataritzaren eta I+G arloan ekonomia-eskalak
 - Merkatu berrietara sarrera eta banaketa sareen erabilera
 - Inbertsioen arrazionalizazioa.
- ✓ **Bestelako arrazoiak** ⇒ lehiakortasuna maila murriztea edota merkaturan hobeto kokatzea
- ✓ Fusioetan **babes-arrazoiak** ere badaude ⇒ enpresa multinazionalen xurgatzeak ekiditea
- ✓ **Ondorio txarrak** ⇒ langilegoaren birantolakuntzak, ordezkapenak, mugikortasun geografikoa, ...

5.3.2. Fusioen sailkapena

➔ **Ikuspuntu juridikotik** fusioak honela sailka ditzakegu:

A.- Xurgatzeagatik fusioa: Lehendik zegoen elkarre batek beste elkarre baten/batzuen ondareak xurgatzen ditu. Honela, elkarre xurgatzailearen Kapital Soziala handitu egiten da eta xurgatuak izan diren elkarre/k desagertu egiten dira, xurgatutako elkarreen bazkideak elkarre xurgatzaileara gehitzen direlarik.

B.- Elkarre berri bat sortzeagatik bat-egitea: Sortzen den elkarre berri batean bateratzen dira fusionatutako baina disolbatu gabeko elkarreak, bazkideak elkarre berriaren kapitalean gehitzen direlarik.

➔ **Ikuspuntu ekonomikotik** bat-egiteak honela sailka ditzakegu:

A.- Horizontalak: Produktu parekoa eskaintzen duten eta merkatu berberetan lan egiten duten enpresen elkartzeak.

B.- Bertikalak: Ekoizpen-jarduera berberaren prozesu ezberdinekin lan egiten duten enpresen elkarteak.

C.- Dibertsifikatuak: Enpresa ezberdinen multzoa sortzea dute helburu. Era honetan, produktu ezberdinekin eta merkatu ezberdinetan lan egiten dute arriskuak murriztuz. Enpresa-taldeetan erabiltzen dira, ez fusioetan.

5.4.- FUSIO-ERAGIKETEN LEGE-ESPARRUA

Lege-aipamenak:

- Kapital Elkarreetan, Fusioetan eta Zatiketetan informazioa eta dokumentazioa errazteko ekainaren 22ko 1/2012 Legea (2012/06/23ko EBO-BOE).
- Kapital Sozietateen Legearen Testu Bategina, uztailaren 2ko 1/2010 Errege Dekretuak onartuta (X. Titulua: disolbatze eta likidatzeari buruzkoa eta VIII. Titulua, II.kapitulua, kapital sozialaren zabalkuntzari buruzkoa bereziki).
- Kontabilitate Plan Orokorra (2007), 19. Balioespen-araua "Negozio-konbinazioa".
- Irailaren 17ko 1159/2010 Errege Dekretua, KPOko 19. Balioespen araua (negozio-konbinazioa) aldatzen duena.

5.4.1 Fusiorako lege-baldintzak

Legeak, ondorengo baldintzak ezartzen ditu fusio-prozeduretarako:

- A) Prestatzeko fasea.
- B) Erabakitze fasea eta,
- C) Azkenengo edo betearazte fasea.

5.4.1.1- Prestatzeko fasea

Adostutako Bat-egiteko proiektua (30. Art.) Fusioan parte hartzen duten sozietate guztien administratzaileek fusioa aurrera eramateko hitzarmena sinatu behar dute. Hitzarmena bertan behera geratuko da, bat-egite prozesuan dauden sozietate guztien bazkideen-batzar orokorrean onartzen ez badute.

Fusio-proiektu ororen edukiak ondorengoak bildu behar du (31. Art.):

- Fusioaren diren enpresen eta geratzen denaren izena, izaera soziala eta helbidea. Guzti hauen Merkataritza-erregistroaren inskripzio datuak ere beharrezkoak dira.
- Akzio, partaidetza edo kuoten trukaketa-erlazioa, ezarritako diruzko ordain osagarria eta, izatekotan, trukaketa-prozedura.
- Akzio, partaidetza edo kuota berrien titularrek irabazietan parte hartuko duten data.
- Zein izango den fusio-data, Kontabilitate Plan Orokorra ezarritakoa betez.
- Bat-egite ondorengo elkartearen estatutuak.

- Bat-egitearen ondorengo sozietateak jasoko dituen elkarte guztien aktiboen eta pasiboen balioespena, hau da, enpresa guztien ondarearen informazio zehatza.
- Elkartzen diren sozietateen fusio-akordioa gauzatzeko erabilitako urteko kontuen datak.
- Bat-egitearen eraginak: lanpostuetan, administrazio-organoetan eta elkarrearen erantzukizun sozialean.

Publizitatea

- Administratzaileak bat-egite proiektuaren agiria, fusioan parte hartzen duten sozietate guztien Merkataritza-erregistroetan utzi behar dute. Gordailua eta Erregistratzailearen kalifikazioa eginda, azken honek Merkataritza-Erregistro zentralera bidaliko du berehalako argitalpena Buletinean egiteko. Sozietateen web orrialdeetan argitaratzea ere beharrezkoa da burtsan kotizatzeotan.
- Buletinean argitaratuko den iragarkian, fusionatzen diren enpresen izena, izaera soziala, helbidea eta Merkataritza-erregistroaren inskripzio datuak azalduko dira.

Bat-egite proiektuari buruzko Administratzaileen txostena (33.Art.)

Fusioan parte hartzen duten sozietate bakoitzaren administratzaileek txostena idatzi behar dute, zeinetan azaldu behar dituzten fusioaren ezaugarri nabarmenenak, bereziki, hauek izango diren: gai ekonomikoak; legezkoak; akzio, partaidetza edo kuoten jaulkipena; data; trukaketa erlazioa; balioespenaren arazoak; eta fusioaren ondorioak, batez ere bazkideentzat, hartzekodunentzat eta langileentzat.

Bat-egite proiektuari buruzko Adituen txostena (34.art)

Bat-egitearen ondorengo sozietatea elkarte anonimoa edo komanditarioa denean, fusionatzen diren sozietateen administratzaileek, haien helbide sozialeko Merkataritza-Erregistratzaileari aditu independente baten/batzuen izendapena eskatzeko gaitasuna dute bat-egite proiektu orori buruzko txostena igorri deza(te)n.

Txostenean, nolana ere, ondorengo azaldu beharko dute: desagertzen diren elkarreentako bazkideen akzioak; partaidetza edo kuoten trukaketa-erlazioa bidezkoa den; zein izan den trukaketa-tipoa ezartzeko aukeratutako bideak eta hauek egokiak diren; sortutako balioak; balioespenen zaitasunak; eta abar.

Halaber, desagertzen diren sozietateek emandako ondarea, sozietate berriaren kapitalarekiko (edo xurgatzailearen kapital-zabalkuntzarekiko) parekoa den aipatu behar dute adituek.

Bat-egite proiektu orori buruzko adituen txostena ez da beharrezkoa izango, boto-eskubidea duten bazkide guztiek erabakitzen badute.

Bat-egite balantzea

- Onartutako azkenengo ekitaldiari dagokion balantzea fusio-balantzea izan daiteke, bat-egite proiektuaren aurreko sei hilabeteetan egindakoa bazen. Balantzeak ez badu epe hau betetzen, beste balantze bat prestatu behar da irizpide eta metodo berberak erabiliz. Balantze hau, fusio-proiektu ororen aurreko hirugarren hilabeteko lehenengo eguna baino beranduago egin beharko da.
- Azkenengo balantzearen balioespenak alda daitezke, kontabilitate idazpenetan arrazoizko balioaren aldaketa nabarmenak agertzen ez badira.

Balantzearen egiaztapena eta onarpena

Enpresaren kontu-ikuskatzaileak fusio-balantzea eta honi egindako balioespen egokitzapenak egiaztatu behar ditu, elkarreak ikuskaritza egiten baldin badu. Dena den, bazkide batzar orokorrak fusiorako balantzea onartu behar du, batzarraren deialdiaren gai-zerrendan berariaz aipatuz.

5.4.1.2- Erabakitze fasea

Bat-egiteari buruzko informazioa

Fusioa onartzen den Bazkide Batzar Orokorraren deialdian, bai iragarkia argitaratzean bai banan-banan jakinaraztean, bazkideei, obligaziodunei, eskubide berezietako titularrei eta langileen ordezkariari, ondorengo informazioa eskura jarri behar zaie aztertu dezaten:

1. Adostutako bat-egite proiektua.
2. Bat-egite proiektuari buruz enpresa bakoitzaren administratzaileek igorritako txostena.
3. Aditu independenteen txostenak.
4. Aurreko hiru ekitaldietako urteko kontuak, kudeaketa-txostenak eta, legeak ezartzen duen kasuetan, hauen ikuskaritza txostenak.
5. Sozietate bakoitzaren fusio-balantzea, azkenengo onartutako balantzearekin konparatuta ezberdina denean eta horren egiaztapenaren txostena, elkarrearen kontu-ikuskatzaileak igorrita.
6. Indarrean dauden estatutu sozialak beraien eskritura publikoari lotuta eta, egotekotan, adostutako garrantzi handiko hitzarmenak, dokumentu publikoan azalduko direnak.
7. Sozietate berriaren eraketa-eskrituraren proiektua edo, xurgatzea baldin bada, elkarre xurgatzailearen estatutuen oso-osoko idazkia edo hauek ez badaude, enpresaren eskritura publikoa bertan egin beharreko aldaketak erantsiz.
8. Fusioan parte hartzen duten elkarrearen administratzaileen nortasuna eta noiztik daukaten ardura hori sozietatean. Aipatutako informazio bera bat-egitearen ondoren proposatuko dituzten administratzaileei buruz.

Bat-egitearen hitzarmena (39-43 eta 51. Art.)

- Fusioa, parte hartzen duten elkarre bakoitzaren bazkide batzar orokorrak derrigorrean onartu behar du, bat-egite proiektuan ezarritakoa zehatz mehatz jarraituz eta fusioen araudiaren baldintzak eta irizpideak betez. Edozein sozietatek bat-egite proiektuan esandakoaren zerbait ezberdin erabakiko balu, proposamenaren ukapena ekarriko luke.
- Fusioen ondorioz elkarre berri bat sortzekotan, bat-egiterako akordioak enpresa berria eratzeko legeak ezarritako irizpideak barneratu behar ditu.

5.4.1.2- Azkeneko fasea

Hitzarmenaren argitalpena

- Fusio-akordioa, onartu ondoren, Merkataritza Erregistroaren Buletin Ofizialean eta, fusionatu den elkarre bakoitzaren helbide sozialaren lurraldeko salmenta zabaleko

egunkari batean argitaratuko da. Iragarkian, bazkideek eta hartzekodunek duten akordioaren idazki osoa eta fusio-balantzea lortzeko eskubidea aipatu behar da, baita, hartzekodunek duten aurkakotasun eskubidea ere.

- Aipatutakoa ez da beharrezkoa izango, jakinarazpena bazkide eta hartzekodunei banan-banan egiten bazaie, jasotzeko prozedura bermatua erabiliz.

Hartzekodunen aurkako eskubidea (44. Art.)

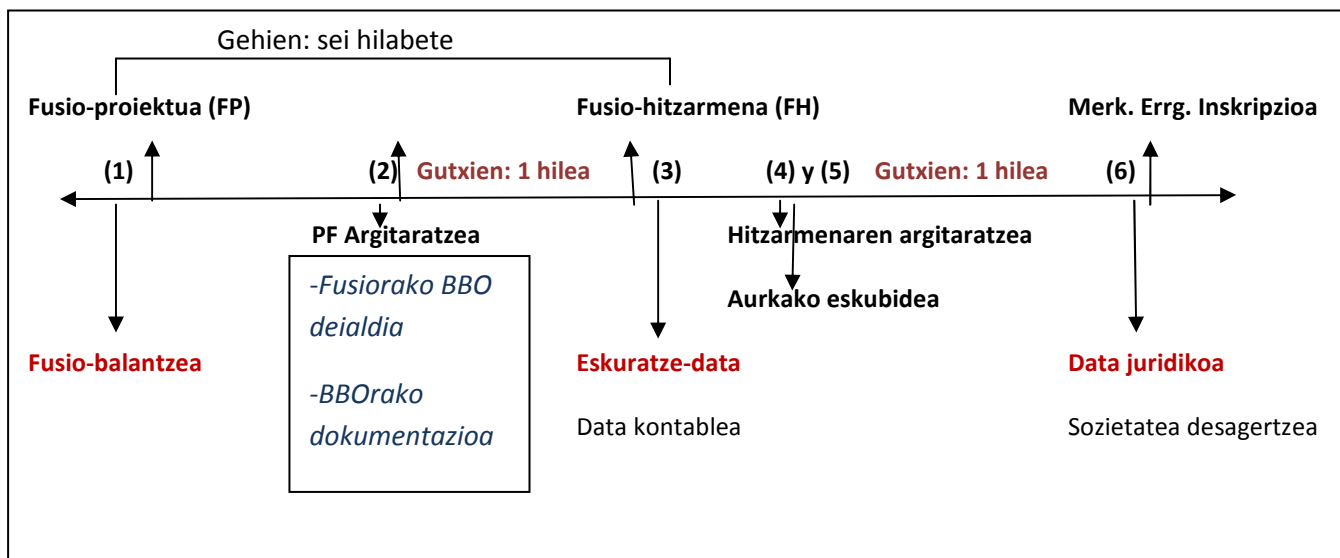
- Bat-egitea gauzatzeko, argitalpenetik edo bazkideei eta hartzekodunei banakako jakinarazpena egindako momentutik, hilabete bat igaro behar da.
- Hilabeteko epe horretan fusionatzen diren elkarte guztien hartzekodunek aurkako eskubidea erakutsi ahal dute, enprekin dituzten kredituak bizirik bazeuden fusio-proiektuaren argitalpen data baino lehen. Kredituak bermatu arte, uko eskubidea dute; ez dute, beraz, eskubide hori izango kredituak bermatuta dituzten hartzekodunek. Obligazionistek, hartzekodunen eskubide berberak dituzte, obligazionista-batzarrean fusio-proiektua onartu ezean.
- Hartzekodunek aurkako eskubidea erakusten badute, fusioak ezin izango du aurrera egin, elkarteak hartzekodunen kredituak osotasunean bermatu arte. Hau egiteko fidantza solidario bat ezar daiteke, hartzekodunari jakinaraziz.

Bat-egite eskritura publikoa

Fusionatzen diren sozietateek onartutako bat-egite akordioa eskritura publikoan ezarriko dute, berauen fusio-balantzeak erantsiz.

Bat-egitearen inskripzioa

Fusioa indarrean izango da elkarte berriaren eraketaren izen-ematea egiten den unean, baita xurgatzearen izen-ematea Merkataritza Erregistroan gauzatzen den momentuan.

5.5- FUSIOEN KONTABILIZAZIOA

5.5.1 Bat-egiteetarako eta Zatiketetarako kontabilitate-kontuak

55. Bestelako kontu ez bankarioak

553. Bat-egiteko eta zatiketako kontu korronteak: Bat-egitean eta zatiketetan parte hartzen duten sozietateen ondare-traspasatzeak, kontraprestazio-entregatzeak eta horiek ondare garbian sortzen dituzten aldaketak erregistratzeko kontu korronteak. Kontu hau balantzeko aktiboan edo pasiboan azalduko da, aldiko dagokion lekuan.

5530 Desegindako sozietateko bazkideak

5531 Bazkideak, bat-egite kontua

5532 Zatitutako sozietateko bazkideak

5533 Bazkideak, zatiketa kontua

5.5.2 Enpresa eskuratzaileraren edo o sortu berria

Jarraitu beharreko pausuak:

1. Eskuratzeko metodoari jarraituta, desagertuko diren aktiboaren eta pasiboaren jasotzea erregistratuko da, inoiz ez baliabide propioak. Diferentzia, "desegindako sozietateko bazkideak" kontuan erakutsiko da.
2. "Desegindako sozietateko bazkideak" kontua, desagertutako sozietateen bazkideei, elkarrekin xurgatzailearen edo sortutako elkarrekin berriaren akzioak ematean kitatu egingo da.
3. Bai elkarrekin berria (sortzeagatik fusioan) bai xurgatzailean, elkarrekin aktiboak eta pasiboak garbitu egingo dira. Diferentziarik sortzekotan erreserben kontra doitu da (jaulkipen-primaren erreserba).
4. Xurgatzeagatik bat-egitean xurgatzaile-elkarrekin akzio propioak erabiliko dira, xurgatutakoaren ondarea jasotzeko, beraz, akzio berri gutxiago jaulkiko dira.
5. Jasotako tituluen balio nominalaren %10eko mugarekin, trukaketan diru-ordainak onartzen dira.

5.5.3 Desagertzen diren enpresak

- Aktibo eta pasiboaren ematea erregistratuko dute, eskualdatutako aktiboaren eta pasiboaren kontuak likidatuz. Diferentziagatik "bazkideak, bat-egite kontua" sortuko da, baliabide propio kontuekin geroago garbitu egingo dena.
- Xurgatzaile-enpresaren akzioak izatekotan, gainontzeko ondarearekin batera xurgatzaileari emango zaizkio.

5.5.4 Zerga-eragina

- Aktiboak eta pasiboak arrazoizko balioan balioesteagatik, ondarearen gehikuntzak sor daitezke.

- Fusioa babestua ez bada, eskuratzaille-enpresak gainbalio hauen zerga-eragina aitortu beharko du (zerga $\Delta \rightarrow$ O.P. hartzekoduna Δ); pasiboa igotzean, merkataritza-fondoa gehituko da.
- Bat-egite babestuetan (gainbalio fiskala ez da aitortuko) zergen kontura pasibo bat onartu beharko dugu, etorkizunean itzuli egingo dena. Hemen ere, pasiboa igotzeagatik, merkataritza-fondoaren gehikuntza izango dugu.
-

5.5.5 Kontabilizazioa

Aztertuko ditugun kasuen kontabilizazioa, ondorengo bi hipotesiekin garatuko dugu:

- a.- Ez dago elkarren arteko partaidetzarik
- b.- Bi enpresak soilik parte hartuko dute

5.5.5.1 Xurgatzeagatik fusioa

XURGATUTAKO ENPRESAREN KONTABILIZAZIOA

1- Balio zuzenketen kontuak garbitu: ematen duen ondarea garbia da, ez dago, beraz, amortizazio metaturik ezta balio narriadurarik ere.

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	(28..) Amortz. metatua (29/39..) Balio-narriadurak		(29) Ibilgetuen balio narriadura (39/49/59) Aktibo korrienteen balio narriadura	

2- Aktibo eta pasiboen intsuldaketa erregistratu: emandako aktibo eta pasibo kontuak ezabatuz. Sortzen den diferentziagatik “Bazkideak, fusio kontua” sortzen da. Kontu hau baliabide propioen kontuekin batera konpentsatuko da.

Xurgatzailearen akzioak izatekotan, ondarearekin batera eramango dira eskuratzaille-enpresara.

Ondarea emateko idazpena (xurgatzaile-enpresara):

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	Pasiboak (5531) Bazkideak, fusio kontua		Aktiboak	

3- Elkarte desagertzea kontabilizatu: ondare garbiaren kontuak konpentsatzen dira.

Akzio propioak ezin dira trukaketan erabili, amortizatu beharko dira.

Kontabilitate-itxiera idazpena:

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	(100) KS (11..) Erreserbak (12.) Emaidzak		(121) Emaidza negatiboak (108/109) Akzio Propioak (5531) bazkideak, fusio kontua	

Eskuratutako enpresak ez du balio doikuntzarik egiten; desagertzean ondarea kargatzen du baja emateko.

XURGATZAILE (ESKURATZAILE) ENPRESAREN KONTABILIZAZIOA

- Ez ditu bere kontabilitate balioak aldatuko
- Dituen akzio propioak erabili ahal izango ditu, kapital zabalkuntzan akzio gutxiago jaulkitzeko.

1- Xurgatutakoaren aktiboak eta pasiboak jaso, eskuratze-datan, arrazoizko balioan**Eskuratutakoaren ondarea jasotzeko idazpena (arrazoizko balioan)**

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	Eskuratutakoaren aktiboak Merkataritza Fondoa		Eskuratutakoaren pasiboak (475/489) OP hartzekoduna geroratutako diferentzia ezargarriak (5530) Xurgatutakoaren bazkideak	

2- Xurgatutako bazkideei emateko, akzioak jaulki: Eskuratzailerak eskuratutakoari, bere ondarea emateagatik, akzioak emango dizkio. Honetarako trukaketa-erlazioa ezarrita, behar duen akzio-kopurua jaulkiko du.

Akzio/partaidetzaren ematea:

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	(5530) Xurgatutakoaren bazkideak		(100) KS (Akzio kop. * BN) (110) Jaulkipen prima (Akzio kop. * JP) (108/109) Akzio propioak (Akzio prop.kop * eskur. prezioa) (57) Diruzaintza	

Trukaketa-erlazioa borobila ez bada, bazkideek dirutan jaso dezakete konpentsazioa, baina honek ezin du akzioen balio nominalaren %10 gainditu.

3- Elkarren arteko aktiboak eta pasiboak eliminatu: bai elkarte berrian (sortzeagatik fusioa bada) bai xurgatzailean egin behar den eliminazioa.

Diferentziarik egotekotan, dagokion gastua edo sarrera erregistratuko da.

Elkarren arteko aktiboak eta pasiboak elimintzeko idazpena:

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	Xurgatutako eta xurgatzailearen elkarrekiko pasiboak		Xurgatutako eta xurgatzailearen elkarrekiko aktiboak	

5.5.5.2 Enpresa berri bat sortzeagatik fusioa

Kotuan izan behar da:

- Elkarte biak desagertzen direla
- Elkarte berriak, eskuratutako enpresa arrazoizko balioan jasoko du eta eskuratzailerak bezala identifikatu den sozietatea, aldiz, kontabilitate-balioan.
- Enpresa biak desagertzen badira ere, eskuratzailerak bere jarduera jarraituko balu bezala ulertuko da, hori bai, bazkide eta aktibo eta pasibo berriekin.

ESKURATUTAKO ENPRESAREN KONTABILIZAZIOA: Xurgaketan bezala

- Kontabilitate balioan aktiboen eta pasiboen intsuldaketa
- Kontabilitate-itxiera

ESKURATZAILE ENPRESAREN KONTABILIZAZIOA

Bere ondarea elkarte berrian barneratzen da, kontabilitate-balioespenak mantenduz.

1- Ondarearen intsuldaketa

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	Eskuratutakoaren pasiboak (5531) Bazkideak, fusio kontua		Eskuratutakoaren aktiboak	

Kasu honetan ez dira balio-galeren kontuak (amortizazio eta narriadurarenak) kitatzen, enpresak ez duelako bere jarduera gelditu nahiz eta fusioa burutu.

2- Itxiera idazpena

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	(100) Kapital Soziala (11..) Erreserbak (12.) Emaidzak		(121) Emaidza negatiboak (108/109) Akzio Propioak (5531) Bazkideak, fusio kontua	

Ikusten denez, akzio propioak ere amortizatzen/desagertzen dira.

ELKARTE BERRIAREN KONTABILITATEA

- Elkarte berriak eskuratutakoa arrazoizko balioan jasoko du eta eskuratzailereana kontabilitate-balioan.
- Igorriko diren akzioen kalkulua, arrazoizko balioaren arabera egingo da.
- **Ezin da akzio propiorik egon.**

1- Enpresa bien ondareak jasotzen ditu:**Eskuratutakoaren ondarea arrazoizko-balioan**

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	Eskuratutakoaren aktiboak Merkataritza-Fondoa		Eskuratutakoaren pasiboak (475/489) OP hartzekoduna geroratutako diferentzia ezargarriak (5530) Xurgatutakoaren bazkideak	

Eskuratzailerearen ondarea kontabilitate-balioan

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	Eskuratzailerearen aktiboak		Eskuratzailerearen pasiboak (5530) Disolbatutako elkartearen bazkideak(fusio-balantzearen ondarearekin bat dator)	

2- Enpresa bien bazkideentzako beharrezkoak diren akzioak jaulki

Igortzeko akzio kopurua = $N_A + N_B$

✓ $N = N_A + N_B$,

Non:

N_A eskuratzailari entregatzeko akzio-kopurua den eta

N_B eskuratutakoari ematekoa.

✓ $N_A = \text{Eskuratutakoaren ondarea arrazoizko balioan/Elkarte berriaren akzioen JB}$

✓ $N_B = \text{Eskuratzailaren ondarea arrazoizko balioan /Elkarte berriaren akzioen JB}$

Jaulkipen-balioa (JB) fusioaren aurretik sozietate eskuratzailaren akzioen balio teorikoaren arabera kalkulatu da (BTA) edo $JB = PRa/\text{Eskuratzailaren fusio aurreko akzio-kop. (Na)}$

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	(5530) Disolbatutako elkarteen bazkideak		(100) kapital Soziala (Akzio kop ^a * BN). (110) Jaulkipen-prima (Akzio kop ^a * JP) (57) Diruzaintza	

Oharra: jasotako ondareen balioaren eta emandako akzioen balioaren arteko diferentziek eragiten dituzten doikuntzak, jaulkipen-priman erregistratuko dira.

3- Elkarren arteko aktiboen eta pasiboen eliminazioa

Zenbatekoa	Zor	Data	Hartzeko	Zenbatekoa
	Elkarte bien pasiboak (elkar.)		Elkarte bien aktiboak (elkar.)	